

РИТМІЧНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ КРИЗ

Науковий керівник: д.т.н., професор Приймак М.В.

Першим дослідником та автором багатьох праць, які були присвячені ритмічності в економічних процесах був видатний український економіст Михайло Туган-Барановський.

Дослідником економічних циклів був учень М. І. Тугана-Барановського М.І.Кондратьєв, який розробив наукову теорію довгих хвиль, які пізніше почали називати “хвилями Кондратьєва”. Суть теорії Кондратьєва полягає в тому, що довгострокові цикли обумовлені внутрішніми факторами економічного зростання. Вони прямо пов'язані з циклічністю розвитку продуктивних сил, передусім засобів праці.

Праці М. І. Тугана-Барановського та М.І.Кондратьєва довели, що кризи мають циклічний характер і складаються із чотирьох основних фаз, що послідовно змінюють одна одну - "криза", "депресія", "пожвавлення" та "піднесення". Тобто можна сказати, що економічний цикл - це рух виробництва від початку однієї економічної кризи до початку наступної економічної кризи. Економічний цикл можна зобразити з допомогою графіка, який показаний на рисунку 1.

Основними ознаками, які характеризують економічні цикли, є тривалість циклу а також його рушійні сили, які зумовлюють генезис і механізм його проходження. Основні чинники та наслідки економічних криз показані на рисунку 2.

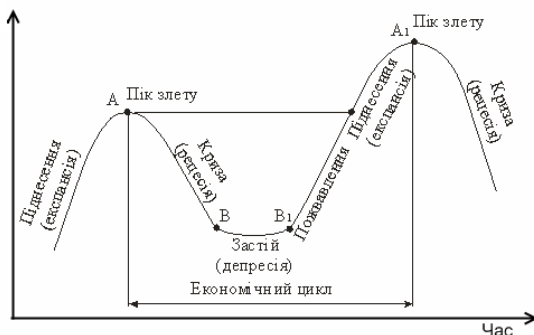

Рис. 1 – Економічний цикл

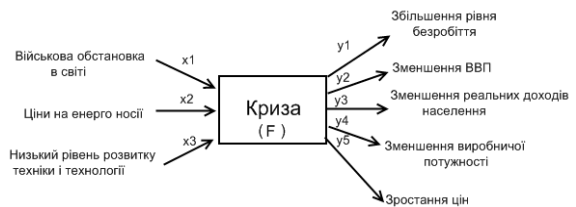

Рис. 2 - Чинники та наслідки економічних криз

Утворюється така залежність:

$$y_1 = f_1(x_1, x_2, \dots, x_n);$$

$$y_2 = f_2(x_1, x_2, \dots, x_n);$$

$$\dots\dots\dots$$

$$y_m = f_m(x_1, x_2, \dots, x_n);$$

, де $x_1 \dots x_n$ – вхідні фактори, $y_1 \dots y_m$ – вихідні параметри.

Для врахування ритмічності економічних криз на даний час існують певні математичні моделі, які дозволяють врахувати ті чи інші особливості ритмічності. До таких моделей в першу чергу відносяться періодично корельований випадковий процес (ПКВП), періодичні процеси (за Слуцьким), Марківські періодичні процеси та інші.

Маючи моделі можна розробляти методи стохастичного аналізу ритмічних кризових явищ, будувати методи їх прогнозу.